

Neander Samuel (ur. 7 V 1670 r. w Bobolicach ? – zm. 4 II 1718 r. w Stargardzie) burmistrz Stargardu, adwokat królewskiego Sądu Nadwornego w Stargardzie oraz dyrektor testamentu Petera Groeninga. Jego życiowe motto: *Sufficit Numen*.

Urodził się prawdopodobnie w Bobolicach. Jego ojciec, także Samuel (ur. ? – zm. 30 VIII 1693 r.) był rentmistrzem Ernesta Bogusława księcia Croy, zarządzał jego majątkiem w Bobolicach. Jego matką była Gertruda Trebatia (ur. ? – zm. V 1702 r.). Samuel był trzecim dzieckiem tego małżeństwa, miał jeszcze siedmioro rodzeństwa.

Po raz pierwszy w źródłach Samuel, późniejszy burmistrz Stargardu, został wymieniony 15 VI 1689 r. w metryce chrztu jako chrzestny. Kilka lat później, 15 VI 1693 r. Samuel i jego przyszła żona Clara von Bonin wystąpili także jako rodzice chrzestni Samuela Bartes – jego ojciec Michel Bartes był urzędnikiem rentmistrza S. Neandra. Ojcem Clary był dziekan kapituły kołobrzesckiej Georg von Bonin, a matką Marta Benigna z domu von Glasenapp.

Rodziny Neander i von Bonin bardzo się zaprzyjaźniły, zwłaszcza ich dzieci.

Samuel w wieku 19 lat rozpoczął naukę na studiach wraz ze swoim starszym bratem na Uniwersytecie we Frankfurcie n. Odrą. W matrykule tej uczelni pod datą 16 XI 1689 r. widnieje taki zapis: *Christoph Lorenz Neander, Bublicensis Pommeranus, Samuel Neander, Bublicensis Pommeranus*.

W roku 1693 zmarł jego ojciec - rentmistrz Samuel Neander. Jego syn musiał teraz zacząć myśleć o przyszłości i o znalezieniu dla siebie odpowiedniej posady, możliwe że pomogli mu krewni ze Stargardu¹. W tym czasie zaręczył się z Clarą von Bonin. Młoda para ślub wzięła w ówczesnej Polsce, w Białym Borze w 1695 r. Ich pierwsze dziecko urodziło się w Bobolicach była to Sophia Elisabeth. W tym czasie Samuel Neander otrzymał posadę adwokata w Sądzie Nadwornym w Stargardzie. Udał się tam w 1696 roku. Tutaj małżeństwo Neander zostało obdarzone siedmiorgiem dzieci. Byli to Gertruda, Samuel, Clara Margaretha, Georg Christophorus, Catharina Juditta², Charlotta Juliana³, Luiza Amalia.

Samuel Neander był człowiekiem bardzo sumiennym i rzetelnym. Był adwokatem królewskiego Sądu Nadwornego, w roku 1699 został rajcą stargardzkim, w 1701 r. otrzymał tytuł *iudicii assesor*, w 1705 r. wymieniany jest jako *iudex ordinarius* i senator, a w roku 1707 pojawia się jako adwokat królewskiego Sądu Nadwornego i sędzia miejski. Ponadto od 1708 r. pełnił funkcję podskarbiego miejskiego, by w 1710 roku zostać burmistrzem Stargardu.

Oprócz tylu ważnych funkcji pełnił jeszcze dodatkowy zaszczytny urząd jako „Direktor Testamentarius” Fundacji Petera Gröninga.

Samuel Neander długie lata z powodzeniem pełnił służbę w urzędach państwowych.

¹ Josias Christoph Neander – (urodził się 9 XI 1630 r. – zmarł 13 II 1679 r.) krewny jego ojca był pastorem przy kościele św. Jana w Stargardzie, od 1668 r. profesor teologii w Collegium Groeningianum, por. H. Moderow, *Die Evangelischen Geistlichen Pommerns von der Reformation bis zur Gegenwart*, 1. T.: Der Regierungsbezirk Stettin, Stettin 1903, s. 421.

² Catharina Juditta urodziła się 11 VII 1707 r., konfirmowana w 1721 r., brak dalszych wiadomości o niej.

³ Charlotta Juliana urodziła się 20 II 1709 r., zmarła w wieku 3 lat, 28 V 1712 r.

Zmarł na apopleksję 4 II 1718 r. w trakcie pełnienia swoich urzędniczych obowiązków w stargardzkim Ratuszu.

Po jego śmierci dwie najstarsze córki, które wyszły za mąż za urzędników stargardzkich. Sophia Elizabeth za Petera Thamma, a Gertruda za Johanna Davida Pflessera, pomagały matce i rodzeństwu. 19-letni Samuel porzucił naukę w Collegium Groeningianum i wstąpił na jesieni 1718 r. do wojska. Służył w 22 Regimente Piechoty stacjonującym w Stargardzie, nie są znane jego dalsze losy. Drugi syn Georg Neander zmarł w wieku 17 lat. 10 II 1723 r. Clara Margaretha wyszła za mąż w 1722 r. za Georga Emanuela Kismachera, zamieszkali najpierw w Szadzku, a później w Wapnicy, gdzie mieszkała już Luiza Amalia, która wyszła za mąż za tamtejszego pastora Christiana Ludwiga Rogge. Tam też przy córkach zamieszkała matka Clara Neander. Zmarła w wieku 81 lat, 16 III 1749 r., została pochowana w Wapnicy.

Źródła i literatura:

1. *Samuel Neander Bürgermeister von Stargard in Pommern. Von Oberreichsbahnrat E. Spalding*, Archiwum Państwowe w Szczecinie, Rękopisy i Spuścizny, nr 714
2. J. A. Hildebrandt, *Verzeichniß Der Hirten nach Gottes Herten...*, Alten Stettin [1724]
3. H. Moderow, *Die Evangelischen Geistlichen Pommerns von der Reformation bis zur Gegenwart*, 1. T.: Der Regierungsbezirk Stettin, Stettin 1903.

Arleta Majewska

Samuel Neander (1670 – 1718), wg medziorytu Johanna Wilhelma Michaelisa.
 Archiwum Państwowe w Szczecinie, Rękopisy i Spuścizny, nr 714

